

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, September 9-dikén, 1823.

Spanyol Ország.

Marsal Oudinot' jelentése a' Hadi-Miniszterhez:

Madrid, Aug. 20d. 1823.

Gen. Lieut. Gróf Bourk, Corunna ellen tett hadi munkálódásainak menetelét, egy, f. h. 13d. indított levelében, következőképen közli:

„Aug. 11-dikére virradó éjjel tüzesen lövöldözött seregeinkre a' Corunnai őrizet, de szerencsére semmi kárt sem tett benne. Hanem Hadiszállásom' szomszédságában számos házak megrongáltattak. A' tűz belékapott a' dohány magazinumba is, de csakhamar eloltatt. Reggeli 8 óra tájban fehér zászlót pillantánk meg, 's egy békekövet közelített felénk barátságos szavakkal. Rendkívülvalók az őrizetnek kívánságai. Azt akarja, nyilatkoztatom - ki hogy kötelességét teljesíté, 's VII Ferdinándnak engedelmeshedett. Az Angoulemi Herceg védelmét elfogadja ugyan; de a' Madriti Regenségről legkisebbet sem akart tudni. Ezen helyzetelésében akarja bévárni a' Cádixi környülállások' kimenetelét, 's a' Királynak parancsolatait. Az egész tegnapi nap békekövetek váltásában tölt - el. Vég - nyilatkoztatom az vala, hogy akár mint barát, akár mint ellenség, Corunnába akarok menni.

Estvél 6 órakor.

„Egy teljes hatalmú követ éppen most jön - vissza a' városban tartott tanácskozásokról. Megegyeztem benne, hogy a' Corunnai őrizet Gen. Morillo

alá adhassa magát, 's ez határozhassamag, mit tart jónak az őrizetre nézve. Két Tiszt küldetett - el a' nevezett Generalishoz ezen egyezésnek hírével. A' követség' visszajöttéig felfüggesztetnek az ellenségeskedések. Távól lévén tőlünk a' Carthagenai Gróf, eltelhetik 4—5 nap a' dologban.“

„Gróf Odonel Károly, Ó - Castiliának Fő - Kapitánya, azt írja Szalamancából f. h. 16d. hogy a' Királynó' nevét viselő Regimentnek két svadronai, mellyek 13d. jövének Zamorába, egyesülének az ő seregeivel. 's a' Regenséget megismerik. Seregeinek ezen Lovasság által való szaporodása, nagy hasznára lesz a' Fő - Kapitánynak Extremadurában.“

Marsal Oudinot.

Utánírás. Reménylem, hogy a' mikor ezeket írom, Corunna' általadattatása végre hajtatott. Gen. Bourknak olly parancsolatot adtam, hogy mihelyt kezünkre kerül Corunna, ottan egy Regimentet hagyván - hátra, osztalyának többi részével tüstént Astorgába menjen, a' Laroché - Jaguelin Brigadáját pedig küldje Extremadurába, hol utóbb újra erőre kezüének kapni a' Constitutiósok.

Marsal Moncey a' Hadi-Miniszterhez:

Vich, Aug 17d. 1823.

A' Cabriana hídjánál 's Caldeznél megveretett ellenség, Estangon, Orián, Pratz de Lusanesen és Gironellán keresztül hátravonúlt. Tegnap reggel még az utóbbi helyen volt utóserege.

B. d' Eroles és Gen. Tromelin, kik

egy irányban mennék az ellenséggel, parancsolatot vettek, hogy szorítsák a' mint csak lehet. Tegnap Gironellában kellett nekik lenni.

Elegendően fedeztetvén Vich az egyesült seregek' helyheztetésénél fogva, onnan Oberster Salperwick, a' 8d. Línearegemen't' tiz Compániajival Aug. 15d. elment, 's még az nap egyesült háró a' Erolessel.

Gen. Tromelin és B. d' Eroles azzal tartják, hogy az ellenségnek, Gironella felé mozdulásában az a' célja volt, hogy minél előbb Szalsonába juthasson, 's így vagy az Urgelt térre, vagy azon előbbi helyheztetébe vonulhasson, mellyben volt, minekelőtte Felső-Cataloniába béűtött. Ugyan ezen vélekedést igazolja egy Oberst-lieutenant' szava is, ki Aug. 14d. Caldesnél sebet kapott, 's Pratz de Lusanen túl nem vitethetett.

Ezen Tisztnak állítása szerint Milansnak az volt a' szándéka, hogy Seo d' Urgelt az ostrom alól felszabadítsa, a' benne lévő őriztet magához csatolja, 's ezzel Figueras alá menvén, az ottani őriztet is magához vegye, 's így 10—12.000 embert egyesítvén, próbát tegyen Barcelonának ostrom alól való kiszabadításában. A' plánum, mond a' Tiszt, seregeinknek sebes menetelek miatt ment füstbe, 's Caldeznél volt megverettetése olta nem gondolkozik egyébről az ellenség, mint hogy helyheztetésének veszedelmeit elkerülhesse. Garrigából mentem éppen Vichbe, midőn már közel az utóbbi városhoz, ezen dolgokat megtudám. Tüstént megparancsoltam a' velem lévő seregeknek, tartanának Tona felé 's fordulásának Moyának. Holnap ezek Manresában lesznek, a' hova akkora magam is megérkezem. Megtettem a' szükséges rendeléseket, hogy az ellenségről hírt vehessenek, 's hasznalom azokat további hadi munkálódásaimra nézve.

Cardonával együtt, elesett az ellenség altól is, hogy ottan élelmet és hadi szerkeket találhasson. Az Aug. 14diki csaták jó formán megfogyaszthaták tiltésent, mellyeket csupán Leridában vagy Tarragonában pótolhat helyre. Ez a' környül állás legnagyobb veszedelme mostani helyheztetésében.

Marsal Moncey.

Marsal Moncey a' Hadi-Miniszterhez:

Manresa, Aug. 19d. 1823.

Az ellenség Szolsonán keresztül Tóranak tart. Közönségesen azt hiszik, hogy Momblanchon által a' Tarragona alatt fekvő táborba igyekeznek. Gen. Tromelin és B. d' Eroles nyomában vannak. Célom oda megy-ki, hogy Tarragona alatt az ellenséget megtámadjam, meghódolását siettessem, vagy arra készerítem, hogy Tarragonába zárkozzék.

A' Kormányzót felkértem. Az őrizet-seregbeli Tisztek egybegyülének 's azt végzik, hogy egyet magok közül Hadi-szállásomra küldenek annak megtudása végett, miként álljanak valósággal a' dolgok. A' Mayorika nevet viselő Regiment' Oberstlieutenantja választatott-ki ezen követségre, kit minden szempillantásban várok.

Marsal Moncey.

Puerto Szanta Mariából Aug. 17d. kéről következő tudósítást közöl az Etoile: „Az Angoulemi Herczeg ide megérkezett, 's azonnal megvizsgálta a' seregeket, mellyek alig várhatják, hogy az ellenséggel megmérkőzhessenek. Ha a' Cortesek minden feltétel nélkül meg nem hódolnak, Cadixnak agyúztatása azonnal elkezdődik.“

Gibraltári Ujságok szerint Ferdinand Király (vagy is inkább az ő tömlőcztartóji Cadixban) egy Decretumot hocsátott közre Júl. 11d. mellyben minden eszelekedteit ócsárolja a' Regenségnek, 's annak

tagjait 's Titoknokait, valamint az időközbeli Kormányiszéki-Juntákeit is, a spanyol nevezetre érdemellenek 's ha záárulónak hirdeti, és azt parancsolja, hogy Ő catholicus Felségének minden igaz jobbjai velek e' szerint bánjanak.

Madridból Aug. 19dikéről ezeket közli Aug. 26d. az Etoile: „A' Regenség f. h. 12dikéig terjedő tudósításokat vett Madridból, mellyek szerint Ő Felségék állandó jó egészségben valának. — Hivatalos Ujságunk keservesen panaszkodik azon vakmerőségért, mellyel az idegen liberalis Ujságok, a' igazsággal ellenkező tudósításokat koholnak. Felhossa a' többek között az Aug. 10dikéi Párizsi Constitutionnelnek ama cikkelyét, mellyben az mondatik, hogy Júl. 31dikére virradó éjjel, 4 — 5000 főből álló pártos seregek, szinte a' Fő-város kapujig merészlettek előnyomulni, 's ezzel Madridban nagy mozgást szereztek. Szólljanak magok Madridnak lakosai, hallottak e valaha valamit ezen dologról. Ugyan a' nevezett Constitutionnel állítja még, hogy a' Regenség' tömlőzeiben 44,000 Liberalisok vannak fogva. A' Revolutionnak ennyi pártfogója, mond a' Gaceta, hála az Egeknek! talán egész Spanyolországban sem valának.“

„Don Victor Saes a' Külső-Miniszter egy jelentést teve közönségessé, melly szerint a' francia Nagy-követ azt nyilatkoztatta-li, hogy az a' szokás, melly, elfogva minden tiszti-hivatalok, sőt még a' városi-tanácsok is adhatnak passusokat a' Franciaországba menetelre, sok veszedelemnek az oka; minthogy így a' pártos gondolkozásokról ismeretes emberek is eljuthatnak Franciaországba. Mellynek okáért kinyilatkoztatja a' Miniszter, hogy ezentúl csupán a' legfőbb tartománybeli tisztihivatalok adhatnak passusokat, mellyeket mind azoktól egye-

nesen megtagadjanak, valakik csak az úgynevezett constitutiós Igazgatáshoz ragaszkodásokról ismeretesek.“

A' Regenség azt rendelte, hogy a' fogházak gondosan vizsgáltságosnak-meg, az elfogottak' panaszainak kihallgatása végett, és a' kik ellen még per nem indítatott, vagy ellenek bizonyosság nincsen, szabadon bocsátassanak.“

Az Aug. 29dikéi Moniteur következő telegraphusi jelentést közöl Bayonnéből:

A' Bayonnéi Kormányzó a' Hadi-Miniszter Ő Excljához:

Gen. Bourk Aug. 14d. irá-alá a' Conventiót, mellynélfogva Corunna által adattatik ugyan azon feltételek alatt, mellyek Gen. Morillónak engedtetek. — Ezen tudósítást Herczeg Hohenlohe küldi Excládnak a' Vittoriai staféta által.

Az Angoulemi Herczeg' Fő Hadiszállásáról két levélnek kivonásait közli az Etoile Aug. 28d. Az első, melly Puerto de Szanta Máriából Aug. 18d. indult, azt írja, hogy a' kir. Herczeg, kísértetvén Generál-Stabjától, körüllovagolta a' Cádiz és Leon Szigetét kerítő egész Líneát. — A' 2d. levélnek Aug. 19d. ezek a' szavai: „Ő kir. Herczegsége Cádizba küldé békekövetül Adjutánsát de la Hítét. Ez a' Tiszt olly meghülönböztetéssel fogadtatott ottan, hogy a' minélelőbbi kifejtődéshez nem lehet nem a' legjobb reménységgel lennünk. Hanem ha a' kir. Herczeg által kiszabott idő eltelik, mindonek készen lesznek a' közönséges és hathatós megtámadásra.“

Az anglus Ujságok spanyol tudósításokat közlenek a' Júl. 16d. nagy szemlélődésről, mellyhez a' Spanyolok, időközbeli Fő. vezér Brigadéros Burriet kormánya alatt kezdettek a' Szanti Petri canális' montében, melly Leon szigetét a'

száraztól elválasztja. Ez a szemlélődés, (a' mint francia tudósítások is közlék) négy csapatból állott: Oberster Gutierrez 600 emberrel jött Urrutiából; Brigadéros Carlos Espinosa 2750-nel a' Suazoi hídon keresztül (ezen csapatnál volt a' Fő-vezér); Oberster Golfin 4-500 emberrel jött la Caraccából; Brigadéros Odaly végre 1000-rel Trocaderóból. A' két első osztályt hat, a' két utóbbit nyolcz ágyúzó-ladikok segítették. A' két első osztály a' Francziáknak Chiclanai állásokra irányá megtámadását. A' spanyol előljáró-sereg' Commendansa, Oberster Casano, a' viadal' kezdetével sebet kapott 's francia fogságba esett, de utóbb ismét kiszabadult. Minekutána darab ideig küszdöttek volna a' Chiclanai kertekben a' Spanyolok, látván hogy a' Francziáknak segítségek érkezék, visszavonultak. A' két utóbbi spanyol csapat, Puerto Real felé nyomult-előre, a' honnan az előljáró-sereg, Oberster Szanta-Cruz vezérlete alatt, a' Francziákat kiszorította; hanem midőn ezekhez Puerto St. Mariából és Xerezből új seregek jöttek, ezen csapatok is vissza-húzódta. Teljes véget érven a' szemlélődésnek czéljában, a' spanyol csapatok parancsolatot vettek, hogy előbbeni állásaikba mennének-vissza. (Mi vala czélja ezen szemlélődésnek, 's mi a' veszteség mind két részről, arról jelenvaló tudósítások nem szólnak.)

A' Journal des Debats Aug. 28d. következő levelet közöl a' nagy Hadiszállásról Puerto de Szanta Mariából Aug. 18-dikáról: „Ő kir. Herczagsége a' Generalissimus hadi tanácsott tartott, mellyben az Ostromló-Ármadának minden Generalisai jelen valának. — Cádiz, mai napig terjedő tudósítások szerint, a' kir. familia frissen van. A' Királyné nem terhes, a' mint ezelőtt hallatott. A' kir. Herczegnék békekövetül Cádizba küldött Ad-

jutansa, vissza jött. Számos Portugalliai hajók érkezének hozzánk hadi eszközökkel. A' Lisbonai Udvar minden tehetsége szerint segít bennünket.“

Madridből Aug. 22dikéről jelenti továbbá a' Journal des Debats: „Azon sereg-osztály, melly Gen. Roussel d' Urbai vezérlete alatt, a' Fő-városból szemlélődés végett kiküldetett, visszajött. Béjárta a' Tajo vize' partjait, a' nélkül hogy ellenséges Guerillákra talált volna, mellyeket pedig olly gyakran hírlenek Madrid' szomszédságában. — A' mint látszik a' Quesada osztálya az Ó-Castiliai seregekhez akar indulni. A' Fő-város esendőségben van, 's megfoghatatlan honnan eredének azon mézárásokról való hírek, mellyek Párizsban szárnyaltak. — Gen. Morillo jelenti egy hivatalos levelében Aug. 15d. hogy minekutána a' Corunnai őrizet megismerte az ő tekintet, 2d. Adjutánsát Madridba küldi a' végett, hogy Corunnának meghódolását vinné-meg a' Regenségnek. Gen. Bourk Aug. 17dikéi levelében azon szándékát jelenti, hogy Corunnába minden órán bémegy, 's ottan négy Bataliont hágy őrizetül. Az eddig Corunna alatt volt ostromló-hajók parancsolatot vevének, hogy a' Cádiz alatt lévő hajós-osztályhoz menjenek.

A' Barcelona alatt száguldozó kir. hadi-hajók' egyikéről így ír egy Tiszt Aug. 19d.: „A' la Gazella nevű Goelette-Brigg-Fregát-Kapitány Lalande' korányja alatt, elfogott tegnap egy Barcelonából jövő hajót, mellyen egy Oberstlieutenant (Don Eugenio Guzman.) egy Hadnagy és egy tisztviselő valának. A' mint látszik, Mi-na is illy módon akar kiszökni a' városból, mellyrenézve igen szorgalmatosan vágazunk, úgy hogy, ha mind e' mellett is el találunk szalasztani, okai nem leszünk. — Kapitány Perceval-De-

chenc, a' Fauna Brigg Commendánsa, kit Rosamil, Peniscola ellen küldött, Aug. 14d. bocsátkozott alkudozásba ezen helynek Kormányzójával, 's az általadatás egy két nap alatt megeshetik."

A' Times nevű Ujságban jelenti egy Gibraltári levél Júl. 31d., hogy a' Congressus nevet viselő Amériikai Fregát, egy követet akart vinni Cádixba a' Cortesekhez, de a' melly szándékában a' francia hajós-sereg meggátolá. A' nevezett hajó a' Tribune nevű anglus Fregát példájára útalt (melly be ment Cádixba); de erre a' francia Admirális azt felelte, hogy a' Tribune igen szeles időben ment-bé, 's azolta kimenté magát az elkerítés' megsértése alól. Sokan azt hiszik azonban, hogy ezen tekintetben, Anglia és Franciaország között, titkos egyetértés van.

Don Juan Jabat, a' Corteseknek Londonban lévő Követe, azon jelentést téteté a' pénz-kereskedés' palotájában, hogy a' Madriti Regenségnek Párizsban tett költsönözését, a' Cortesi-gyűlés meg nem ismeri.

Gen. Donzelot, Martinique szigete' Kormányzója, és Admirális Bergeret, az Antillák előtt való francia Statio Commendánsa, Gen. Viveshez, Cuba szigete' Kormányzójához levelet küldöttek, 's olly javallást tevének neki, hogy bizonyos feltételek alatt tartana Neutralitást, 's tartana-fel a' kereskedési egybeköttetést. Vivesnek, Szan Miguel' stylusán írt válasza a' következő: „A' Johanna d'Arc nevű Fregát' Kapitányától küldött levelet Uraságtoltnak vettem, mellyben jelenti, hogy az Angoulemi Herceg' vezérlése alatt egy francia Armada ment-bé Spanyol Országba, 's nekem állandó barátságos egybeköttetés iránt tesznek bizonyos feltételek alatt javallást. Ha,

minékelőtte ezen gondolatlan lépést tették Uraságtok, kitapogattak volna, mi a' köz vélekedés a' szigeten, mellynek lakosai méltán megháborodtak azon; hogy a' francia Armada, minden előre való hadizénés nélkül bérontott a' spanyol földre, tapasztalhatták volna, hogy Havannah különbséget tud tenni egy olly Országlószék között, melly a' szent Szövetségnek eszközül engedé magát által és a' francia Népnél köz vélekedése között, melly a' Deputatusok' Kamarájában kinyilvánosodott. Ha engem' személyesen ismerének Exclciátok, bizonyosan megtartóztatták volna magokat attól, hogy nekem e' had' folyamata alatt olly javallásokat tegyenek, mellyeket egy becsülettel megőszült 's Hazája dicsőségéért mindenkor lángoló spanyol Katona, soha el nem fogadhat. Soha sem felejtkezik-el az illyen, hazájához való kötelességeiről, 's constitutiós Királyának Igazgatásához vonzó hívségéről; 's bizonyosokká tehetem Exclciátokat, hogy Havannah' lakosai hasonlóul gondolkoznak. Van szerencsém ide mellékelve küldeni. Jún. 24dikei Proclamatiómat, mellyben Franciaországának igazságtalan megtámadását a' Népnél tudtara adom, de egyszersmind az egyes Francia'k' személye és vagyonára néve, tisztelettel bánást ajánlok. — Francisco Dionisio Vives."

Az Aug. 29dikei Etoile következőndő, Kurír által vett, tudósításokat közöl:

Puerto de Szanta Mária, Aug. 20d. 3
Ő kir. Herczégsege itten választá Fő Hadiszállását, 's a' Cádix a' ott tett rendszabásokkal meg vala elégedve. Azon szaporodás, melly a' Herczeggel együtt érkezelt, természetesen nagyon elősegéli hadi munkálódásainkat.

Gen. Major Lauriston (a' Marsal' fija) Aug. 14d. érkezett-meg az Algesirásba; az ellenség azonnal Verde szigete-

tére vonult-vissza, 's védelmezni akará ottan magát; de megtámadtatván két francia Fregát által, más nap capitulálni kénytelenítettett. Erre Gen. Lauriston Tarifa felé fordult.

Gen. Vincent, ki a' 2d. Armada-testnek Murciában maradott csapatját vezérli, Aug. 17d. Carthagena-ellen indult hol az őrizet-sereg kirontott; de nagy veszteséggel vissza-veretett. Azolta vevék a' Carthagenai és Alicantei Kormányzók Gen. Ballesterosnak abbéli parancsolatját, hogy a' nevezett helyeket adnák-által. Az Almanzan, Szantiago nevet viselő és más egyéb Regementek, mellyek Zayas vezérlése alatt valának, a' 2d. Armada-testheli seregekhez csatolák magokat. Gen. Molitor fő Hadiszállása még mind Granada; Gen. Foissac-Latour Andujarban és Cordovában fekszik. Madridban nagy csendesség uralkodik.

Puerto de Szanta Mária, Aug. 20d.

Ő kir. Herczagsége' Adjutansa la Hitte, nem bizta a' Cortesi-gyűlés Minisztereire azon levelet, mellyet a' Generalissimus részéről vitt a' Királynak, hanem azt kívánta, hogy annak általadója Generalis legyen. — Itten közönségesen azt hiszik, hogy azon félelem miatt, melly Cadixnak leendő lövetéséből ered, a' mire pedig, ha egyszer a' Trocadero megvéttetik, könnyen reámehetnek, feljülkerül az a' rész, melly a' Királynak kíván hódolni.

Azon osziályt, melly a' kir. Herczeget Madridból Cadix alá kíséré, ma várják.

A' Corunnát ostromlott hadi-hajók, haladék nélkül vártnak.

Utánírásban így szóll ugyancsak a' közelebb nevezett Ujság: „Minekélőtte eloszlottak 's' állandó Deputátot neveztek a' Cortesek, azon kérdést vitták, hogy fogadjanak-e el-Propositiókat, 's' a' kérdés 16-voks ellen 85-tel arra határozottatott, hogy igenis fogadjanak. — La Hitte hosz-

szasan beszéllett Valdessel, Cadixnak Haddi-kormányzójával, ki a' levelet általadá a' Királynak.“

Portugallia és Brasilia.

Jersey szigetének Ágense, következő tudósítást küldött Londonba: „A Courier nevezetű hajó, Kapitány le Maitre kománya alatt Rio de Janeiróból ide megérkezett. Értekezett útjában a' Luisa nevű szállító-hajóval, melly Bahiából ment Lisbonába. Ennek Kapitányától megértette, hogy Gen. Madeira egészen kitakarodott Bahiából, 's minden seregeivel együtt, 61 szállító-hajón elevezett. Magával vitt minden templombeli ezüstöt, és a' mi drágaságot csak a' városban talált. Lord Cochrane, nem gátolá elevezését.

Francia Ország.

Aug. 25d. reggel mint neve napján, Ő kir. Herczagségét a' Monsieurt, Herczeg Berrynet, Francia Ország' Gyermekait, 's' a' királyi vérből való Herczegeket és Herczeg-aszszonyokat fogada a' Király. A' fölöstököm után, tronusán fogadta a' Minisztereknek, Marsaloknak, a' Státus-tanácsnak; a' városi Magistratusnak 's' egyéb Törvényes-karoknak és a' francia Intézetnek szoreneselivánásaikat. Az egész nap, hadi gyakorlásokban, tánczban, théatromi előadásokban, 's' egyéb multságokban tele el, mellyeket este tüzi-játék rekesztett.

A' francia Cardinalisok haladék nélkül indulnak Rómába a' Pápa' választására. Mihelyt VII Piusnak elesése történt, azonnal tudósítottak, hogy útra készüljenek. Külömben ez idő szerint csapán két Cardinalis (Clermont-Tonnere és de la Fare) mehet innen a' Conclavéra; a' harmadik, gyengélkedő egészsége miatt, itthon marad.

Galiczia és Lodoméria.

Ferencz Károly Ő Cs. Kir. Fő Hercegségének ezen tantományban való mulatasáról így ír a' Lembergi Ujság Aug. 27d.: „Colomeából, végezyén' ajtatosságot a' Plebania templomában, Aug. 15d. Lanczynon keresztül, Delatynbē ment. Mind két helyt megtekintette a' Ső-aknakat. Az utóbbi helyről, mind a' mellett is, hogy az út alkalmatlan, Dora és Jamna között, a' Pruth vizének nevezetes eséséhez tért-ki Ő Cs. K. Hercegsége. Más nap Stanislawowba érkezett, hol a' bemutatott Polgári és Katonai-tisztihívatolokat, a' Papságot és a' Nemességet fogadta, 's ebéd-után a' Kerületbeli tisztséget és cassát, a' törvényszékeket, a' fogházakat és templomokat nézte-meg. Aug. 17d. Bursztynbe és Caluszba ment Ő Cs. K. Fő Hercegsége. Az előbbi helynek hírtokosa Gróf Skarbek Ignác, mezeti innepet adott a' népnek, mellyre igen sokan gyülekeztek-bé a' vidékről. A' játékba és tánczba merült sokaságnak nézésében, mellyet a' földesúr egész bőkezűséggel vendégtelt, jól mulatta magát Ő Cs. K. Fő Hercegsége, 's a' Gróf' lakását és a' mellette lévő szép sétalót is megtekintésre méltóztatá. Aug. 18d. Mizunba vette útját Ő Cs. K. Fő Hercegsége, 's megnézte ottan az aerialis vashámort és egyik vashányát. Estvére Strybe érkezett, hol a' Cs. kir. Katonáságnak, a' Kerületbeli-hivatal és Cassa Tiszteinek 's számos nemes Birtokosoknak udvarlásait fogadta, 's más nap reggel, minekelőtte tovább utazott volna, minden tiszti-hívatolokat és közönséges Intézeteket megtekintett.“

B é c s.

Ő Cs. K. Felségek, familiai Uradalmakba tett útjokból f. h. 5d. szerencsés-

sen visszaérkeztek, 's a' Cs. K. Schönbrunni mulató-palotába vevék lakásokat. — Ugyan ide érkezett-meg az előtt való nap a' Korona-örökös Ő Cs. K. Fő Hercegsége, egybejövén előbb Tyrolisi útjából a' familiai Uradalmokon Ő Felségekkel.

Ő Cs. K. Felsége Mélt. Gróf Kun Gergely Urat, az Ő Felsége szolgálataiban kimutatott serénységére nézve, az Erdélyi kir. Fő Kormányseknél tiszteletbeli-Concipistává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Sept. 6. a' Státus-papirsainak közép-árrok:

Státus Kötelező-levele 5 pCtimal Conv. P. 82 1/6; Ugyan az. 2 1/2 pCtimal; Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P.; — Ugyan az. 1821-ről 100f. C. P. 103 3/8; Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 stért C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtimal 38 1/4; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czbán. 1 Bank-Actia 921 3/4 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások ezeket közlik: Pesten, Aug. 31d. a' buzgó lakosoknak igen számos öszvegyülekezésével innepeltetett az idén Sz. Calasantiusnak, mint az Ajtatos Iskolák Szerzeté' Fundálójának-nápjá. Diszesítésére szolgált az innepnek, hogy Mélt. és Fő Tiszt. Marics József Püspök Úr, példás ajtatos-sággal tartotta a' nagy Misét. Tartattak magyar és német nyelven Predikáziók is. A' magyart Nagy-Tiszt. Feichtinger Domokos, Belső-városi Plebánus, a' németét pedig Nagy-Tiszt. Schönbach József, József Külső-városi Plebánus Urak mondották. Mind a' ketten igen világoosan, fontosan és ékesen megmutatták, hogy az első nevelés, úgy mint a' szü-

léknél házi nevelése, a' gyermekek személyes boldogságának és az Ország közjavanak alapja. Ehez képest magasztalták azoknak érdemeiket, kik a' felserdült ifjúságnak, megadják az erkölcsi és tudománybeli pallérozódást, a' mit már az Atyák nem mindenkor tehetnek; s ugyan azért ezen közönséges Tanítóknak, és nevezetesen az Ajtatos Iskolák' egész Szereztének érdemeit, köz háladatosságra méltónak bizonyították. Mind ketten lelkes előadással, hathatós buzgósággal és szíves kifejezésekkel szóllottak, úgy hogy a' számos halgatók egész lelkesedéssel telt k el ezen jeles egyházi Férjfiak' beszédeikre.

Az Augusztai Vallást tartó Dunántúli Evangelikusok Aug. 13 — 14. nájain tartották szokott Superintendentialis Gyűléseket Palotan Ns. Veszprém Vármegyében.

Tiszt T. Edvi Ilyés Pál Úr, mienkutána Ns. Soprony Vármegyében a' Nagy-Geresdi nepes és uras Ev. Gyülekezetben öt esztendeig és öt hetekig viselte a' Predikatori hivatalt, Sept 8d. a' Vanyolai Evángélikusok' Gyülekezetébe, Ns. Veszprém Vármegyébe költözködött által; Halgatójainak nem kevés megsomorodásokra, kik benne a' buzgó Lelkiatyan kívül, leginkább a' ritka talentumu Oratort sokáig sínleni fogják.

Szeged, Aug. 25d. A' Hazánaktöbb részeiben fennálló, de egyszersmind egyéb helyekre is költözködő magyar Játékszini Társaságok között, különös figyelmet érdemel a' Debreczeni és Nagy-Váradi Társaság; mely mintegy két hónapig kellemetesen és hasznosan mulattatta városunkat. Válogatott énekes és víg Játé-

kokkal váltván-fel komolyabb előadásait, annyira meg tudta nyerni a' Közönség' hedvét, hogy ezen munka idején és pénz szűkében is, mindég számos látogatói valának. Tegnap, utólszor, a' varban szabad eg alatt játszotta-el T. Kisfaludy Karoly Úrnak „Kemény Simon és Hunyady János” nevű szép munkáját, melyet, háborút képzelő-játék rekesztett. A' meglegedés és közönséges részvétel, sajnaldodást facsart-ki a' Nézők' szívéből, hogy illy nemes mulatságoiktól magokat megfosztatni látták. A' játékok elrendelésében s végberitelében, különös érdeme tetszett-ki Vandza Úrnak, a' Társaság' Igazgatójának; a' ki valamint a' játékszini darabok' készítésében, úgy a' theátrumi kepirásban és muzsikában is különösen jártas. De a' Társak is, mind a' férjfi, mind az aszszony-személyek, valamint a' játékszínben mindenkor illendő és csinos öltözetben jelentek meg, úgy az előadandó dolgokat természetesen és tökéletesen adak-elő. Különben is illendő magok-viseletével, jámbor és józan életekkel, a' Közönségnek figyelmét magokra vonták, s így a' magyar Játzó-társaságok' érdemét és becsületét jelesen nevelték.

Tudományos-Jelentés.

P. O. Naso' Reservei elhagyta a' sajtót. T. Trattner Úrral el fogjuk küldeni a' Példányokat a' T. T. Praunmerans Uraknak. Hogy ha valaki kevesebbet kapna, mint a' mennyire fizetett, avagy ha valamely tévedés miatt, hozzá el nem küldetnének, méltóztatsek az iránt nekem írni. A' könyv Pesten árultatik Eggenberger Úrnál 3f. V. Czán. Lo-soncz, Aug. 20d. 1823.

Homonnay Imre, Professor.